

Notitie Geuzensloot, archeologisch vervolgonderzoek

Discipline: Archeologie
Onderwerp: Waternet, Geuzensloot
Datum: 21-12-2023
Projectnummer: 51012633

Administratieve gegevens

Opdrachtgever: Waternet
Provincie: Utrecht
Gemeente: De Ronde Venen, Stichtse Vecht
Adres: Geuzensloot, Vinkeveen

Aanleiding

Context: Conditionering
Aanleiding: Dijkverbetering
Omvang ingreep: Ca. 11,3 ha Geuzensloot
Ca. 1,1 ha watercompensatie

Figuur 1: Projectlocatie. Rood omlijnd het gebied van de Geuzensloot.

Geplande ingrepen:

Langs beide zijden van de Geuzensloot worden er maatregelen genomen in het kader van dijkverbetering. Bij deze dijkverbetering zijn werkzaamheden gepland waarbij er grond wordt opgebracht en plaatselijk wordt vergraven. Tijdens het archeologische bureauonderzoek uit 2021 waren de precieze ingrepen nog niet duidelijk en is een perceel ten zuiden van de Geuzensloot niet meegenomen waar het maaiveld wordt verlaagd tot maximaal 1 m -mv voor watercompensatie.

Voormalig onderzoek:

In 2021 is voor het grootste deel van het plangebied reeds een LCA-onderzoek uitgevoerd door Vestigia.¹ Het archeologisch advies uit dit onderzoek is gebaseerd op het archeologiebeleid van gemeente De Ronde Venen en gemeente De Stichtse Vecht. Uit het onderzoek van Vestigia is het volgende gebleken:

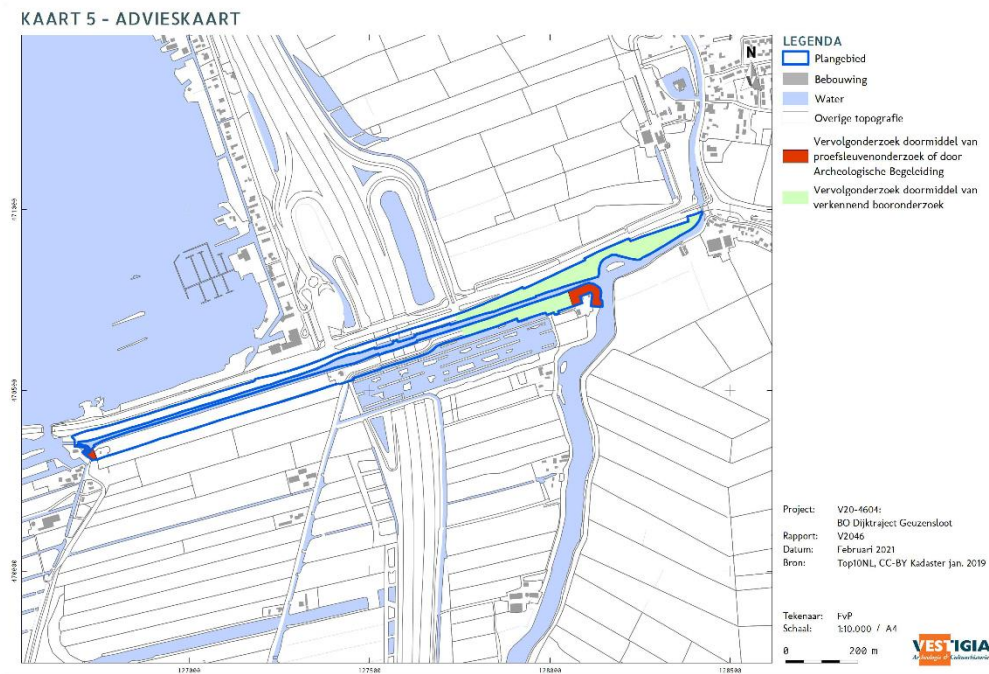
In de gemeente De Ronde Venen is vervolgonderzoek nodig bij de ingrepen: ophogen van 1 m of meer en afgraven van 0,3 m -mv of dieper. Dit geldt niet voor het gehele plangebied, maar voor de delen waar een hoge verwachting is voor historische bebouwing (Demmerikse Kade 5; figuur 2, rood) in het westen van het plangebied. Voor deze locatie is geadviseerd een proefsleuvenonderzoek, variant archeologische begeleiding uit te laten voeren. Dit is aan het bevoegd gezag voorgelegd en goedgekeurd.

In de gemeente De Stichtse Vecht is vervolgonderzoek geadviseerd voor de delen waar stroomgordelafzettingen van de Angstel kunnen voorkomen in het oosten van het plangebied (figuur 2: groen). Voor oeverafzettingen geldt een middelhoge tot hoge archeologische verwachting. Ook hier geldt de overschrijdingsgrens van 1 m ophogen en 0,3 m afgraven. Het vervolgonderzoek dat geadviseerd is bestaat uit verkennend booronderzoek met een grid van 30x40 m of in een lijnelement van om de 40 m. Mochten er tijdens het onderzoek indicaties zijn voor de aanwezigheid van een vindplaats, kan het worden uitgebreid met karterende boringen in een dichter grid. Het vervolg van dit booronderzoek kan zijn dat er een proefsleuven al dan niet in de variant archeologische begeleiding moet worden uitgevoerd. Wanneer er enkel sprake is van bedreiging door zetting, kan er een Plaxis onderzoek worden uitgevoerd naar de effecten van de zetting.

Voor de gebieden met een hoge verwachting voor historische bebouwing (zie figuur 2, rood) geldt een advies voor proefsleuvenonderzoek (al dan niet variant archeologische begeleiding). Dit geldt voor de locatie rondom boerderij Oukoop 1 en 2 in het oosten van het plangebied.

Dit advies is voorgelegd aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag (Omgevingsdienst Regio Utrecht) heeft het vervolgonderzoek verplicht gesteld bij overschrijding van de vrijstellingsgrenzen zoals deze hierboven zijn benoemd.

 2021. LCA-onderzoek Geuzensloot.

Figuur 2: De delen waar vervolgonderzoek is geadviseerd bij overschrijding van de vrijstellingsgrenzen (Vestigia).

Beleid watercompensatie:

Voor het perceel waar de watercompensatie komt in het zuiden van het plangebied geldt een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 4 met de vrijstellingsgrenzen 10.000 m² en 0,3 m -mv. De geplande werkzaamheden zullen dit overschrijden.

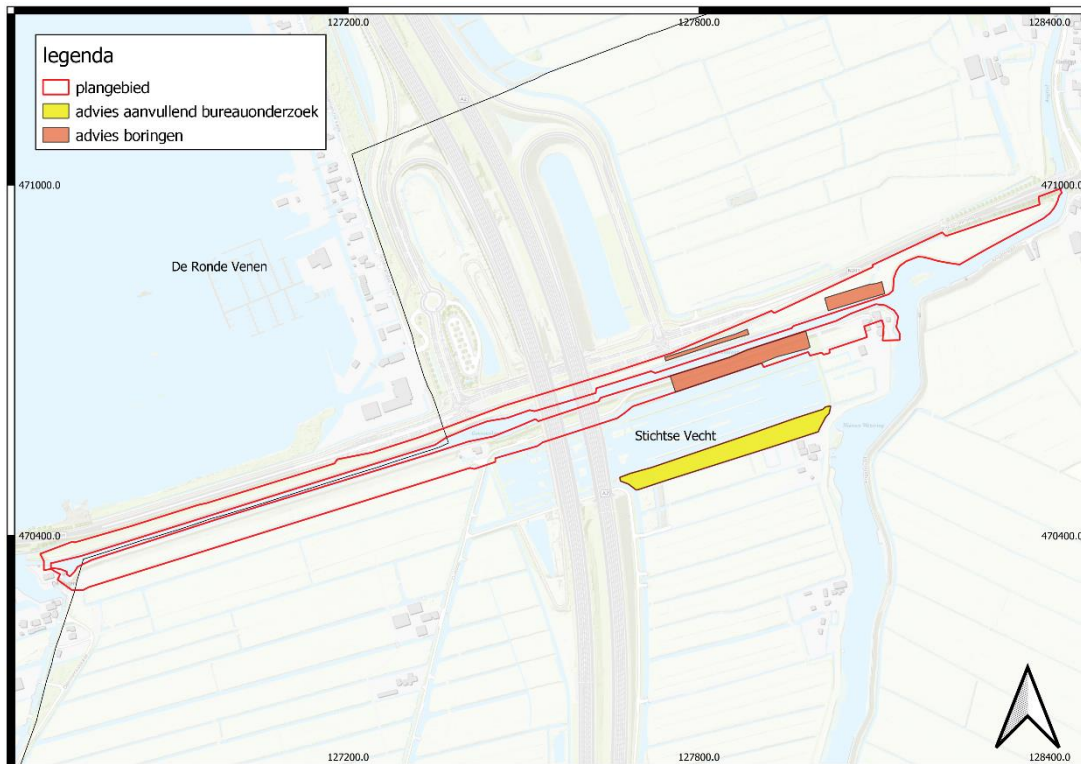
Gespecificeerde archeologische verwachting

De delen van het plangebied waar overschrijdingen zijn van de vrijstellingsgrenzen (meer dan 1 m ophogen en meer dan 0,3 m afgraven) zijn in kaart gebracht door Sweco. Hiervan is een kaart gemaakt, waarbij in groen is aangegeven waar de geplande ophoging meer dan 1 m boven maaiveld bedraagt en in rood is aangegeven waar de geplande afgraving meer dan 30 cm bedraagt. Deze kaart is als Bijlage 1 opgenomen in deze notitie. De overschrijding van de ophogingsgrens ligt buiten het gebied met een hoge verwachting bij de Demmerikse Kade 5 en buiten de zone met hoge verwachting bij de boerderij Oukoop 1 en 2. Wel wordt er een damwand aangebracht bij Oukoop 1 en 2 op de grens met de hoge verwachtingszone. Bij het aanbrengen van de damwand bij Oukoop 1 en 2 wordt aan de buitenkant gegraven tot 0,3 m -mv t.b.v. de aanleg van een grindkoffer aan de kant van het water. Dit ligt buiten de hoge verwachtingszone en nog binnen de vrijstellingsgrens. Voor grote delen waar een verkennend booronderzoek is geadviseerd, zijn zowel de ophogingen als de geplande ontgravingen groter dan de overschrijdingsgrens. Het gaat voornamelijk om ophogingen meer dan 1 m en aan de overzijde van boerderij Oukoop 1 en 2 ook ontgravingen dieper dan 0,3 m -mv.

Conclusie

Voor het grootste deel van het plangebied is reeds een bureauonderzoek uitgevoerd waaruit blijkt dat een hoge verwachting geldt voor historische bebouwing bij Demmerikse Kade 5 en Boerderij Oukoop 1 en 2. Er geldt ook een middelhoge tot hoge verwachting voor resten uit de IJzertijd t/m Late Middeleeuwen/Nieuwe tijd op de oeverafzettingen van de Angstel die verwacht kunnen worden in het oostelijke deel van het plangebied. Vervolgonderzoek is geadviseerd vanaf een ophoging van 1 m of hoger en een afgraving van 0,3 m -mv of dieper.

Op basis van een inventarisatie van Sweco is in kaart gebracht op welke locaties deze overschrijding van toepassing is. Hieruit blijkt dat de adviezen voor proefsleuvenonderzoek voor de Demmerikse Kade en boerderij Oukoop 1 en 2 niet van toepassing zijn door de relatief milde ingrepen. Bij de Demmerikse kade wordt meer dan een meter opgehoogd, maar dit valt buiten de zone waar historische bebouwing wordt verwacht. Daarnaast is er nog verkennend booronderzoek noodzakelijk in een groot deel van het oosten van het plangebied (zie figuur 3, kaart vervolgonderzoek).

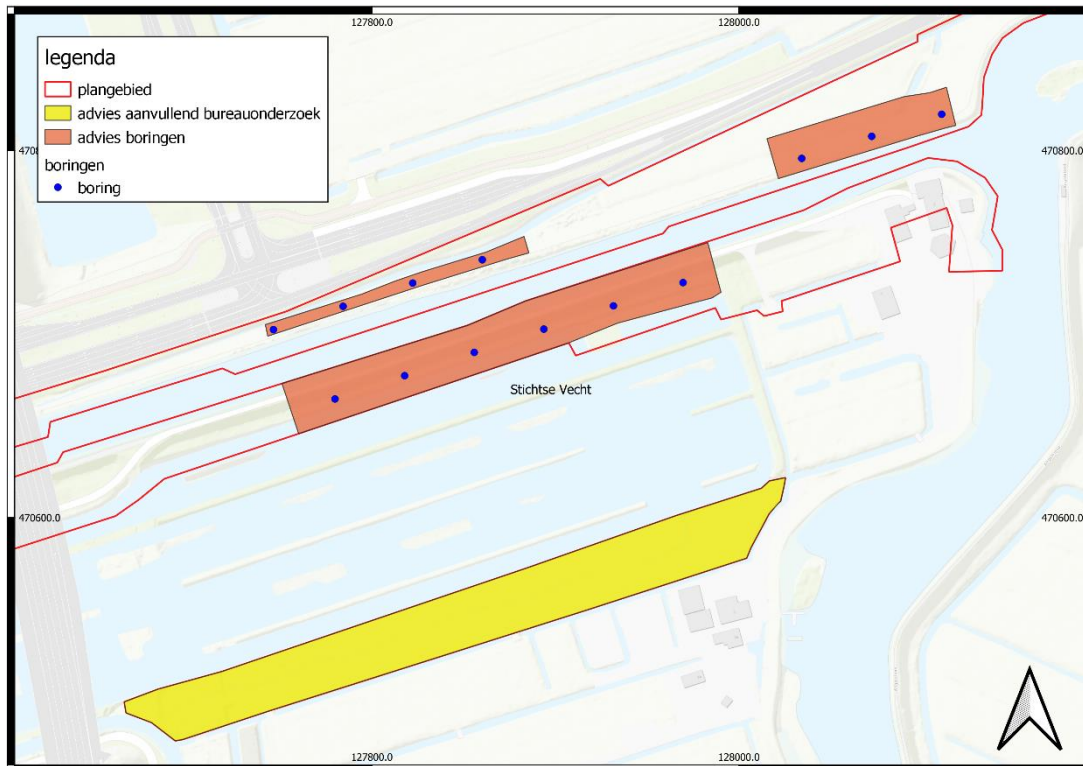
Figuur 3: De delen waar vervolgonderzoek nodig is in de vorm van verkennende boringen en aanvullend bureauonderzoek.

Dit onderzoek betreft een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek. De boringen worden gezet in een lijn van om de 40 m. In de stroken kan geen grid worden gezet. Op basis van de oppervlakte (circa 1 ha) en de lengte van de drie zones (circa 500 m) wordt verwacht dat er circa 13 boringen nodig zullen zijn. Alvorens een dergelijk booronderzoek kan worden uitgevoerd, dient er een Plan van Aanpak te worden opgesteld.

Voor de Demmerikse Kade 5 en Oukoop 1 en 2 geldt dat op basis van de huidige plannen geen aanvullend onderzoek is vereist. Wel moet gekeken worden wat de consequenties zijn als de plannen worden aangepast.

Voor het perceel waar ten behoeve van watercompensatie het maaiveld wordt verlaagd geldt een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 4. De geplande werkzaamheden zullen dit overschrijden. Voor deze zone is dan ook archeologisch onderzoek noodzakelijk binnen de aanvraag van de omgevingsvergunning. Geadviseerd wordt voor deze zone een aanvullend bureauonderzoek uit te voeren op het bestaande onderzoek van de Geuzensloot.

In de rest van het plangebied, behoudens een deel in het oosten en de watercompensatie, geldt dat geen vervolgonderzoek noodzakelijk wordt geacht. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden toch onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de minister verplicht (vondstmelding via Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).²

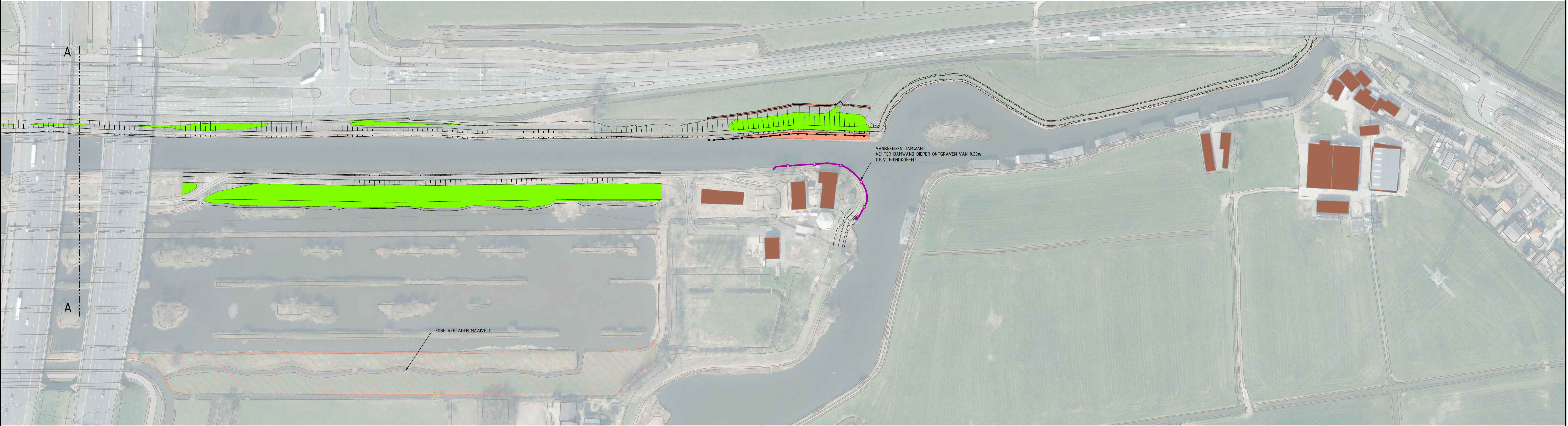

Figuur 4: Concept boorraaien.

[REDACTED]

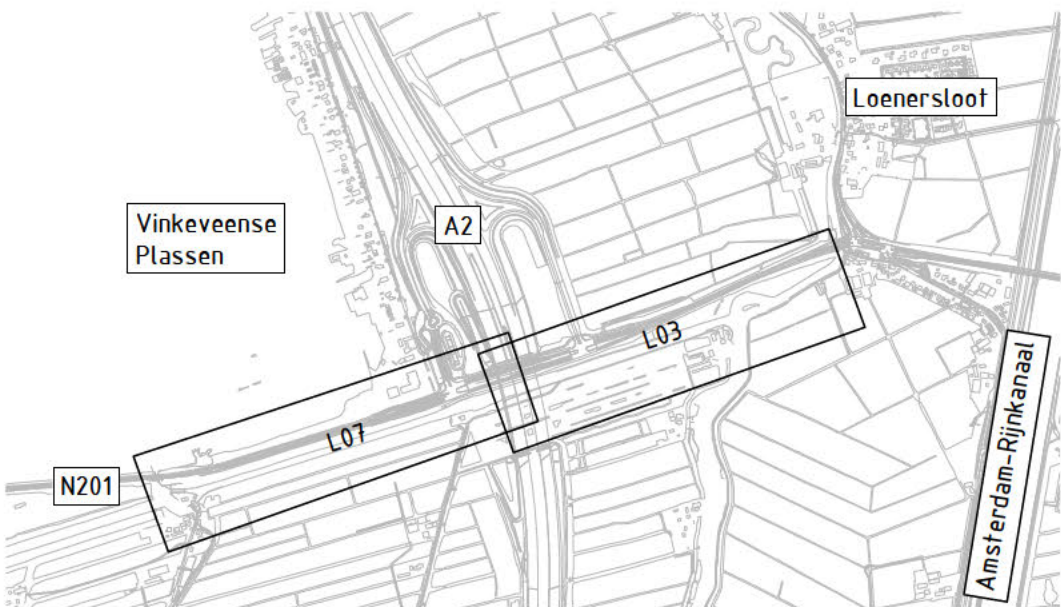
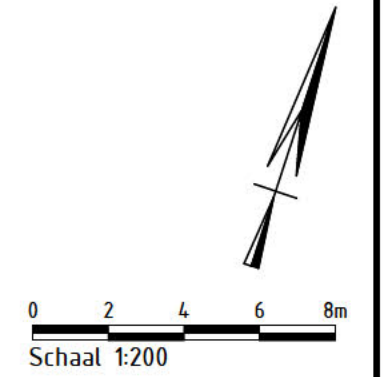
² <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/archeologische-vondsten-melden/toevalsvondsten>

**Bijlage 1. Overzichtskaart geplande ingrepen boven de
vrijstellingsgrenzen**

VERKLARING

- ONTGRAVEN - 0.30 m
- OPHOVEN - 1.00 m

Contractnr.	Geometrie	Projectnr.	Datum	Staat
51012633	51012633	51012633	20-11-2023	CONCEPT
Watersystemen	Projectnummer	Bestek	Formaat	Schaal
			A0-L (ISO)	1:1000
Locatie:	Geuzensloot	Project:	Dijkverbetering Geuzensloot	Bladzijde
Onderwerp:	Bovenaanzicht	Soort tek.:	Archeologiekaart	1